

सम्बत् २०७४ सालको नियम नं. ६
प्रमाणीकरण भएको मिति. २०७४।१।२।३

चौरपाटी गाँउपालिका उपभोक्ता समिति परिचालन कार्यबिधि २०७४

१. प्रारम्भ

स्थानीय तहबाट उपभोक्ता समितिमा मार्फत कार्यान्वयन गरिने विभिन्न आयोजनाको कार्यलाई व्यवस्थित गरी सो कार्यलाई जनमुखी, जवाफदेही, मितव्ययी, पारदर्शी, उत्तरदायी, समावेशी, समतामूलक, सहभागितामूलक, दीगो र गुणस्तरयुक्त गराउँदै योजना निर्माणको कार्यमा सहजता प्रदान गर्न एक व्यवस्थित निर्देशिकाको आवश्यकता महसुस गरी स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा (१०२) अनुसार यो उपभोक्ता समिति परिचालन सम्बन्धी निर्देशिका २०७४ तर्जुमा गरिएको छ ।

२. उद्देश्यहरु (१) स्थानीय तह मार्फत संचालन हुने कार्यक्रम तथा आयोजना कार्यान्वयनलाई मार्गदर्शन गर्न ।

(२) स्थानीय तह तथा उपभोक्ता समितिको भूमिका र जिम्मेवारी निर्धारण गर्न ।

(३) आयोजना तथा कार्यक्रमलाई पारदर्शी बनाउन ।

(४) आयोजनाको दीगोपनाको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्न ।

३. उपभोक्ता समितिको गठन, काम कर्तव्य र अधिकार

क) उपभोक्ता समितिको गठन: (१) उपभोक्ता समितिबाट आयोजना कार्यान्वयन र सञ्चालन गर्दा आयोजनाबाट प्रत्यक्ष लाभान्वित हुने घरपरिवारको पहिचान गरी त्यस्ता घरपरिवारको आम भेलाबाट सम्बन्धित आयोजना स्थलमा नै सातदेखि एघार सदस्यीय उपभोक्ता समिति गठन गर्नुपर्नेछ । उपभोक्ता समितिका सदस्यहरूले आफ्नो नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) स्थानीय तहका बहालबाला पदाधिकारी, राजनीतिक दलको प्रतिनिधिको रूपमा स्थानीय तहको कुनै पनि पदमा आसिन व्यक्ति, बहालबाला सरकारी कर्मचारी, शिक्षक, निर्माण व्यवसायी, सरकारी पेशकी वा बेरूजु फछ्यौट नगरेका व्यक्तिहरू, नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा सजाय पाई उक्त सजाय भुक्तान गरेको तीन वर्ष ननाघेको व्यक्ति, सार्वजनिक सम्पति हिनामिना गरेका व्यक्ति उपभोक्ता समितिका सदस्य हुन पाउने छैनन् ।

(३) उपभोक्ता समितिका सदस्यहरूमा कम्तीमा तेतीस प्रतिशत महिला हुनुपर्नेछ । समितिको अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षमध्ये कम्तीमा एकजना महिला पदाधिकारी हुनुपर्नेछ । उपभोक्ता समिति गठन गर्दा समावेशी हुनका साथै उपभोक्ता समितिमा/आवद्ध व्यक्तिहरू सामान्यतया साक्षर हुनुपर्नेछ ।

(४) एउटै समयमा एक व्यक्ति एकभन्दा बढी उपभोक्ता समितिको सदस्य हुन पाउने छैन साथै एकासगोलका परिवारबाट एकजनाभन्दा बढी व्यक्ति समितिको सदस्य हुन पाइने छैन ।

(५) उपभोक्ता समिति गठन गर्दा स्थानीय तहले तोकेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधीको रोहबरमा गर्नुपर्नेछ । यसरी जनप्रतिनिधी वा खटिने कर्मचारीले उपभोक्ता समिति गठन गरे पछि सो सम्बन्धी प्रतिवेदन सम्बन्धित स्थानीय तहमा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(६) उपभोक्ता समितिको गठन सर्वसम्मत तरिकाले गर्नुपर्नेछ । सर्वसम्मत हुन नसकेदो अवस्थामा प्रजातान्त्रीक विधि वा गोलाप्रथा विधि अनुसार खटिएका कर्मचारी वा जनप्रतिनिधीले उपभोक्ता समिति गठन गरी सोको जानकारी सम्बन्धित स्थानीय तहलाई गराउनु पर्नेछ ।

(७) सामाजिक परिचालनका माध्यमबाट गठन भएका समूह, सामुदायिक संस्था (जस्तै सामुदायिक वन, बिद्यालय व्यवस्थापन समिति, सामुदायिक स्तरका सहकारी संस्थाहरू, टोल विकास संस्था, आमा समूह, कृषि समूह, सामुदायिक संगठन आदि) कार्यक्रम वा आयोजना सञ्चालन गर्न इच्छुक भएमा छुटै उपभोक्ता समिति गठन नगरी सञ्चालन गर्न सकिने भएमा त्यस्ता समूह मार्फत पनि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।

ख. उपभोक्ता समितिको भूमिका र जिम्मेवारी: (१) उपभोक्ता समितिले कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा उपभोक्ता समूहको निर्णयको आधारमा गर्ने,

(२) आयोजनाको निर्माण कार्य सम्बन्धित स्थानीय तहको तर्फबाट तोकिएको प्राविधिकले तयार गरेको लागत अनुमान तथा प्राविधिक सल्लाहको अधीनमा रही गर्ने,

(३) आयोजना कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय स्रोत, साधन र श्रम शक्तिको अधिकतम परिचालन गर्ने गरी गर्नुपर्दछ । आयोजनाको लागि आवश्यक सामाग्री खरिद गर्दा उपलब्ध भए सम्म नेपालमा उत्पादित सामाग्री खरिद गर्नु पर्नेछ ।

(४) उपभोक्ता समितिले योजनाको कार्यान्वयनका क्रममा आईपरेका विभिन्न सवालहरूलाई समाधान गर्न योजनाको सम्झौता देखि योजना फरफारक सम्म दफा ६ बमोजिम अनिवार्य बैठक गर्नु पर्नेछ । यस बाहेक उपभोक्ता समितिले आवश्यक ठानेमा जुनसुकै बेलामा पनि बैठक बस्न सक्ने छ ।

(५) आयोजना सञ्चालन, संरक्षण र मर्मत सम्भार गर्ने,

(६) आफूले जिम्मा लिएको काम निर्धारित समयमा सम्पन्न गर्न नसकेमा सम्बन्धित आर्थिक वर्ष भित्र सो कार्य पुरा गर्ने सर्तमा समयमा सम्पन्न हुन नसकेको कारण खुलाई उपभोक्ता समुहको निर्णय सहित थप म्याद माग गर्ने,

(७) कार्यक्रम कार्यान्वयन संग सम्बन्धित सम्पूर्ण खर्चहरूको बिल भरपाई सुरक्षित राख्ने र सम्बन्धित कामको प्रगति विवरण स्थानीय तहमा उपलब्ध गराउने,

(८) योजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न भए पश्चात दफा १२ को उपदफा ५ बमोजिम अनिवार्य सार्वजनिक परिक्षण गर्ने,

(९) कामको फरफारक गराउनु अघि समीक्षाको लागि उपभोक्ता समितिको बैठक बोलाई बैठक बोलाई छलफल गराउने, यस्तो बैठकको उपस्थिति र निर्णयको प्रतिलिपि सम्बन्धित स्थानीय तहमा प्रस्तुत गर्ने आदि कार्य सम्पादन गर्नुपर्नेछ ।

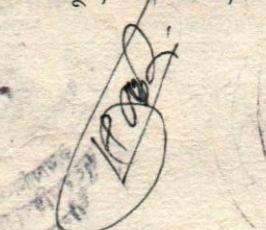
४. अनुगमन तथा सहजीकरण समिति र त्यसका काम कर्तव्य अधिकारः (१) अनुगमन एवम् सहजीकरण गर्न सम्बन्धित आयोजना वा कार्यक्रमबाट प्रत्यक्ष लाभ हासिल गर्ने परिवार मध्येबाट कम्तीमा दुई जना महिला सहित गरी पाँच सदस्यीय अनुगमन तथा सहजीकरण समिति गठन उपभोक्ता समिति गठनका लागि बोलाईएको भेलाद्वारा गर्नुपर्नेछ । उक्त समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- क) उपभोक्ता समितिले आयोजनाहरू संचालन गर्दा तोकिए बमोजिमको गुणस्तर कायम गर्ने गराउने दायित्व र जिम्मेवारी सम्बन्धित प्राविधिक कर्मचारी, अन्य कर्मचारी, उपभोक्ता समिति र अनुगमन तथा सहजीकरण समितिको हुनेछ ।
- ख) कार्यक्रम वा आयोजनाको अन्तिम भुक्तानी एवम् फरफारक गर्नुपूर्व फरफारकका लागि सिफारिश गर्ने । यो समितिको सिफारिस बिना भुक्तानी हुन सक्ने छैन ।
- ग) आयोजना संचालनको क्रममा बाधा अवरोध आइपरेमा आवश्यक सहजीकरण गर्ने,
- घ) सम्पन्न कार्यक्रम वा आयोजनाको सार्वजनिक परिक्षण गर्ने तथा स्थानीय तहसँग गरेको सम्झौता र प्रचलित कानून बमोजिम कार्यक्रम तथा आयोजना संचालन भएको नपाइएमा सम्बन्धित उपभोक्ता समितिका सदस्यहरूलाई र अवश्यकता अनुसार स्थानीय तहलाई सोको जानकारी गराउने ।
- ङ) सम्बन्धित स्थानीय तहले कार्यक्रम वा आयोजना अनुगमन समितिको थप जिम्मेवारी र आचार संहिता निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

५. स्थानीय तहको भूमिका र जिम्मेवारी: (१) उपभोक्ता समितिलाई सम्बन्धित स्थानीय तहले लागत अनुमान तयार गर्ने, प्राविधिक सल्लाह दिने, जाँचपास लगायत अन्य प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । योजनाको लागत अनुमान नेपाली भाषामा गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपभोक्ता समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार लगायत आयोजना लागत, निर्माण सामग्रीको परिमाण, आयोजनाको गुणस्तर, राख्नुपर्ने खाता, किस्ता निकासा तथा भुक्तानी प्रक्रिया, पारदर्शिता, अनुगमनसम्बन्धी व्यवस्थाका बारेमा कार्यक्रम वा आयोजना सम्झौता हुनुपूर्व स्थानीय तहले तोकेको दिनमा एक वा सोभन्दा बढी उपभोक्ता समितिहरूका पदाधिकारीहरूलाई सामुहिक रूपमा अनुशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गर्नु अगाडि स्थानीय तहको योजना शाखा वा योजना सम्बन्धी काम गर्ने कर्मचारीले प्रचलित कानून, कार्यविधि, निर्देशिका बमोजिम आवश्यक कागजात

सहित उपभोक्ता समिति गठन भए नभएको बारे एकिन गरी आफ्नो स्पष्ट राय साथ सम्झौताका लागि निर्णय गर्ने अधिकारी समक्ष पेश गरी निर्णय भए बमोजिम गर्नुपर्नेछ ।

(४) योजनाको सम्झौता पश्चात स्थानीय तहले उपभोक्ता समितिलाई योजनाको कार्य प्रारम्भ गर्न कायदिश प्रदान गर्नेछ ।

(५) स्थानीय तहले आयोजना सञ्चालन एवम् कार्यान्वयनमा संलग्न उपभोक्ता समिति, सामुदायिक संस्था एवम् गैर सरकारी संघ संस्थाको अभिलेखीकरण गरी व्यवस्थित गर्नुपर्नेछ ।

(६) योजनाको अनुगमन गरी आवश्यक निर्देशन दिने र योजना समापन पश्चात बास्तविक नापजाँच एवं प्रविधिकको सिफारिसमा सम्झौता बमोजिमको रकम उपलब्ध गराउने ।

(७) स्थानीय तहबाट कार्यक्रम वा आयोजना स्वीकृत भएपछि उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन गरिने कार्यक्रम वा आयोजनाको हकमा बढीमा तीन महिना भित्र उपभोक्ता समिति गठन गरी सम्झौताका लागि सम्पर्क राख्न सम्बन्धित लाभग्राही समूहलाई जानकारी दिनुपर्नेछ । तोकिएको समयभित्र उपभोक्ता समिति गठन भई आउन नसकेमा सम्बन्धित स्थानीय तहले सहजीकरण गर्नेछ । उपभोक्ता समिति गठन हुन नसकेमा स्थानीय कार्यपालिकोको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

६. उपभोक्ता समितिको बैठक संचालन सम्बन्धी कार्यविधी: (१) उपभोक्ता समितिकोको बैठक कम्तीमा पनि निम्न चरणमा अनिवार्य र सो भन्दा बढि उपभोक्ता समितिको आवश्यकताका आधारमा बस्न सकिने छ ।

बैठक संख्या	बैठक बस्नु पर्ने अवधी	छलफल गर्नु पर्ने विषयहरु
१	उपभोक्ता भेला	● उपभोक्ता समिति गठन ● अनुगमन तथा सहजीकरण समिति गठन ● .....
२	योजना सम्झौता पूर्व	● योजना सम्झौता सम्बन्धमा ● खाता संचालन सम्बन्धमा ● पेशकी माग सम्बन्धमा (पेशकी रकम आवश्यक भएमा मात्र) ● अन्य.....
३	योजना कार्यान्वयन पूर्व	● योजनाको सार्वजनिकीकरण बारे ● कार्य विभाजन (स्थानीय सामाग्री संकलन, बाह्य सामाग्री खरिद, दक्ष मिस्त्री, अदक्ष मिस्त्री.....)

४	योजना कार्यान्वयनको मध्य तिर	- हाल सम्मको कामको समिक्षा - रनिङ्ग बिल फच्चौट र भूक्तानी माग गर्ने सम्बन्धमा (रनिङ्ग बिल भएमा मात्र) - अन्य .....
५	योजनाको कार्य सम्पन्न भै सके पश्चात	- सार्वजनिक परिक्षण - योजनाको दीगोपना (मर्मत सम्भार ..... - अन्तिम किस्ता भूक्तानी माग गर्ने सम्बन्धमा

७. योजना सम्झौताका पुर्वसर्तहरू: (१) उपभोक्ता समितिले सम्झौता गर्नु पुर्व देहायका सर्तहरुको पालना गर्नु पर्नेछ ।

- क) दफा (३) बमोजिम उपभोक्ता समिति र दफा (४) बमोजिम अनुगमन तथा सहजीकरण समिति गठन गरी सोको जानकारी स्थानीय तहमा पेश गर्ने ।
- ख) योजनाको लागत स्टमेट तयार भई सके पश्चात स्थानीय तहले दफा (५) को उपदफा २ बमोजिम आयोजना गर्ने अनुशिक्षण कार्यक्रममा अनिवार्य सहभागी हुने ।
- ग) स्थानीय तह र उपभोक्ता समिति वीचमा हुने सम्झौता पत्रमा आयोजनाको लागत, कार्य प्रारम्भ र सम्पन्न हुने अवधि, उपभोक्ता समितिले गर्ने योगदानको प्रकार र रकम, सम्बन्धित उपभोक्ताद्वारा सञ्चालन र मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने विषय आदि उल्लेख गर्नुपर्नेछ । उपभोक्ता समितिसँग गरिने सम्झौता अनुसुची १ बमोजिम हुनेछ ।

८. खरिद प्रक्रिया (१) योजना संचालनका लागि आवश्यक पर्ने बाट्य सामाग्री खरिदका लागि देहायको प्राक्रिया अपनाउनु पर्नेछ ।

प्रक्रियाहरू	रकमको सिमा	प्रक्रिया अवलम्बन कसरी गर्ने
क) सोभै खरिद गर्ने	१ लाख भन्दा कम	उपभोक्ता समितिले जिम्मेवारी प्रदान गरेको व्यक्तिद्वारा बजारबाट सोभै खरिद गर्न सकिने ।
ख) विभिन्न सप्लायर्स सँग दरभाउ बुझि सामान्य कोटेशनद्वारा	१ लाख देखि .५ लाख सम्म	✓ योजना निर्माण स्थलबाट पाईक पर्ने स्थानका भ्याटमा दर्ता भएका कुनै तीन वटा आपुर्तिकर्ताबाट खुला कोटेशन माग गर्ने ✓ प्राप्त कोटेशनलाई तुलनात्मक तालिकामा विश्लेषण गर्ने ✓ सस्तो तथा गुणस्तरयुक्त सामाग्री खरिदका

		लागि निर्णय गर्ने ।
ग) सिलबन्दी कोटेशनद्वारा	५ लाख देखि २० लाख	✓ स्थानीय पत्रिकामा शिलबन्दी कोटेशनका लागि १५ दिने सूचना प्रकाशन गर्ने ✓ प्राप्त कोटेशनलाई अनुगमन तथा सहजीकरण समितिको रोहबरमा खोली बिश्लेषण गर्ने ✓ सस्तो तथा गुणस्तरयुक्त सामाग्री आपुर्ति गर्न सक्ने आपुर्तिकर्तासँग सामाग्री खरिदका लागि उपभोक्ता समितिले निर्णय गर्ने ✓ उपभोक्ता समितिको निर्णय अनुसार आपुर्ति गरिसक्नु पर्ने समायावधी, सामाग्री उपलब्ध गराउने स्थान र सामाग्रीको गरणस्तर उल्लेख गरी आपुर्तिकर्तासँग सामाग्री खरिदका लागि सम्झौता गर्ने ।
घ) टेन्डर प्रक्रियाद्वारा	२० देखि माथि	टेन्डर प्रक्रिया अवलम्बन गर्ने

(२) दफा (८.१) मा उल्लेखित प्रक्रिया अवलम्बन गर्दा सार्वजनिक खरिद ऐन (२०६३) र नियमावली (२०६४) मध्यनजर गर्नु पर्नेछ ।

(३) कुनै एउटै सप्लायर्सबाट रु २० हजार भन्दा माथीको सामग्री खरिद गर्दा अनिवार्य भ्याट बिल लिनु पर्नेछ ।

९. खाता संचालन: (१) उपभोक्ता समितिको खाता अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुनेछ भने रकम निकासाका लागि अध्यक्ष र अन्य दुई जना मध्ये एक जनाको हस्ताक्षर अनिवार्य हुनेछ । खाता संचालकहरूको तीनपुस्ते खुलाई आयोजना खाता र स्थानीय तहमा अभिलेख राख्नुपर्नेछ । -

१०. रकम निकासा प्रक्रिया: (१) योजना वा कार्यक्रम स्वीकृत नभई विगत वर्षमा वा यसै आर्थिक वर्षमा पनि सम्झौता हुनुपूर्व कार्य सम्पन्न गरिएका भनी भुक्तानी माग गरिएको कार्यक्रम वा आयोजनाहरूमा र आ.व.को अन्त्यमा काम भैसकेको देखाई पछि काम गर्ने गरी कुनै पनि हालतमा उपभोक्ता समितिलाई रकम भुक्तानी दिन पाइने छैन । उपभोक्ता समितिले स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिम गरेको कामको मात्र भुक्तानी दिनु पर्नेछ ।

(२) उपभोक्ता समिति, गैर सरकारी संस्था वा सामुदायिक संस्थाले आफ्नो खाताबाट पचास हजारभन्दा माथिको आर्थिक कारोबार गर्दा वा भुक्तानी दिँदा बैंक ब्याज वित्तीय संस्था मार्फत गर्नुपर्नेछ ।

(३) तोकिएको काम भन्दा बढी गर्ने वा काम नै नगरी वा वास्तविक कामभन्दा बढी काम गरेको देखाई अथवा कुनै आइटमको सट्टा अर्को आइटमको कार्य पूरा गरेको देखाई लागत अनुमानभन्दा बढी रकम मार्गे उपभोक्ता समितिलाई उक्त रकम भुक्तानी नदिई कालो सूचीमा राखी कारबाही गर्नुको अतिरिक्त सम्बन्धित प्राविधिकलाई समेत कारबाही गर्नु पर्नेछ ।

(४) उपभोक्ता समितिले कामको लागि नियमानुसार लिएको पेशकी फछ्यौंट गर्दा प्रथम किस्ताको प्राविधिक मूल्याङ्कन, सम्झौता अनुसारको नाप जाँच र मूल्य खुलेको रनिङ्गविल, उपभोक्ता समितिको बैठकको प्रतिलिपि समेत राखी सम्बन्धित स्थानीय तहमा निवेदन दिनुपर्नेछ । यस विवरणको आधारमा अधिल्लो किस्ताको पेशकी फछ्यौंट गरी थप कामको मात्र अर्को किस्ता कायम गरी सोही वरावरको रकम उपलब्ध गराईनेछ ।

(५) कार्यक्रम वा आयोजनाको अन्तिम भुक्तानी एवम् फरफारकका लागि अनुमगन तथा सहजीकरण समितिको सिफारिश अनिवार्य हुनेछ ।

(६) योजनाको कुल लागत अनुदान भन्दा घटि लागतमा योजना सम्पन्न भएको अवस्थामा सो मुताविक नै अनुदान र श्रमदानको प्रतिशत निर्धारण गरी भुक्तानी गरिने छ भने थप लागत लाग्ने भए समयमै संशोधित अनुमान स्वीकृत गर्ने गराउनु पर्नेछ ।

११. पेशकी: (१) आयोजनाको कार्य संचालन गर्नका लागि पेशकीको आवश्यकता भएमा आयोजनाको प्रकृति हेरी बढीमा ४० प्रतिसत सम्म पेशकी वाफत उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

१२. योजनाको पारदर्शिता (१) उपभोक्ता समितिले आफूले प्रत्येक किस्तामा गरेको खर्चको सूचना सम्बन्धित उपभोक्ता समितिको बैठकमा पेश तथा अनुमोदन गरी सोको विवरण स्थानीय तहलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ । सम्बन्धित निकायबाट कुनै पनि समयमा उपभोक्ता समिति तथा आयोजना कार्यान्वयन गर्ने निकाय वा संघ- संस्थाको आर्थिक कारोबारको बारेमा जाँचबुझ वा निरीक्षण गर्न सकिनेछ ।

(२) आयोजना कार्यान्वयन गर्ने निकाय वा उपभोक्ता समितिले आयोजनाको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति प्रतिवेदन योजना खातामा तोकिएको ढाँचामा सम्बन्धित स्थानीय तहमा पठाउनु पर्नेछ ।

(३) उपभोक्ता समितिले गरेको कामको लागत मूल्य, कार्य, कार्यस्थल, लागेको रकम, उपभोक्ता समितिको पदाधिकारीको नाम, कार्य शुरू तथा सम्पन्न मिति समेत खुल्ने गरी सम्बन्धित कार्यस्थलमा सार्वजनिक परीक्षण गरेको प्रतिवेदन सम्बन्धित स्थानीय निकायमा प्रस्तुत गर्नुपर्दछ ।

(४) उपभोक्ता समिति मार्फत गरिएको निर्माण वा सञ्चालन गरेको कार्यक्रमको जानकारी स्थानीय जनताले माग गरेमा उपभोक्ता समितिले उपलब्ध गराउनुपर्नेछ । यसरी माग गरेको विवरण उपलब्ध नगराएको भनी सम्बन्धित उपभोक्ताले उपभोक्ता समिति भंग गर्न माग गरेमा सम्बन्धित स्थानीय निकायले सो विषयमा सत्य तथ्य बुझी उपभोक्ता समितिको पुनःगठन गर्न, समिति भंग गर्न वा अन्य माध्यमबाट कार्य सम्पन्न गर्न सक्नेछ ।

(५) उपभोक्ता समितिले कार्य सम्पन्न गरेपछि प्राविधिक जाँचपास र कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन प्राप्त गरी सम्बन्धित स्थानीय तहका प्रतिनिधिको रोहवरमा सार्वजनिक परीक्षण गराउनु पर्नेछ ।

फरफारकका लागि उक्त सार्वजनिक परिक्षणको प्रतिवेदन समेत पेश गर्नुपर्नेछ । अन्तिम भुक्तानी दिंदा उक्त योजनाको फोटो र सो अनुसार निर्माण भएको हो भनी उपभोक्ता समितिको निर्णय तथा उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष, सचिव र कोषाध्यक्षको दस्तखत गराई सम्बन्धित फाईलमा समावेश गर्नु पर्नेछ ।

१३. अनुगमन तथा मुल्यांकनः (१) गाउँपालिकाबाट संचालित योजनाको लागत, परिमाण, समय सीमा र गुणस्तरीयताको आधारमा अनुगमन गरी आवश्यक पृष्ठपोषण दिनको लागि निम्न अनुसारको अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समिति गठन गर्नु पर्नेछ ।

(क) उपाध्यक्ष- संयोजक

(ख) अध्यक्षले तोकेका एक जना महिला सहित कार्यपालिका सदस्यहरु मध्यबाट -दुईजना सदस्य

(ग) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत -सदस्य

(घ) प्रमुख, योजना विभाग, शाखा वा एकाई -सदस्य सचिव

उक्त समितिमा आवश्यकता अनुसार कार्यपालिकाका अन्य सदस्य तथा विषय बिज्ञलाई आमन्त्रण गर्न समिनेछ ।

(२) कार्यपालिकामा एकीकृत कार्यान्वयन कार्ययोजना पेश गरेको १५ दिन भित्र अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिले वार्षिक अनुगमन कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ ।

(३) अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिले गरेको कामको प्रतिवेदन प्रत्येक महिनामा पेश गरी कार्यपालिकाको बैठकमा छलफल गर्नु पर्नेछ

(४) कार्यपालिकाले अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिको प्रतिवेदन समेतको आधारमा योजना कार्यान्वयनमा देखिएका त्रुटिहरु सच्चाउन तथा समय र गुणस्तर कायम गर्न सम्बन्धित पक्ष (उपभोक्ता समिति, निर्माण व्यवसायी, परामर्शदा तथा कर्मचारी) लाई आवश्यक निर्देशन दिनु पर्नेछ । अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिले दिएको निर्देशन पालना गर्नु सम्बन्धित पक्षको जिम्मेवारी हुनेछ ।

(५) अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समिति आफैले वा अलियारी प्रदान गरिएका स्थानीय जनप्रतिनिधी वा कर्मचारीद्वारा उपभोक्ता समितिबाट योजना सम्पन्न भएको सूचना प्राप्त भएको मितिले १० दिन भित्र अनुगमन गर्ने व्यवस्था गर्नेछ उक्त अनुगमन बिना योजनाको फरफारक हुने छैन ।

(६) आफ्नो वडा भित्र संचालित योजनाको लागत, परिमाण समय सीमा र गुणस्तरीयताका आधारमा अनुगमन गरी आवश्यक पृष्ठपोषण दिनको लागि निम्न अनुसारको वडास्तरीय अनुगमन समिति गठन गर्नु पर्नेछ ।

(क) सम्बन्धित वडाको वडाध्यक्ष

-संयोजक

(ख) वडा सदस्यहरु

-सदस्य

(ग) वडा सचिव

सदस्य सचिव

उक्त समितिमा आवश्यकता अनुसार अन्य कर्मचारीलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ । समितिले अनुगमन गर्दा देखिएका बिषयका सम्बन्धमा अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिलाई नियमित रूपमा जानकारी दिने ।

(७) गाँउपालिकाले ५ करोड भन्दा बढी लागतका आयोजनाको योजना सम्पन्न भएको २ वर्ष भित्र तेस्रो पक्षबाट प्रभाव मुल्यांकन गराउनु पर्नेछ ।

१४. योजनाको दीगोपनाः (१) योजनाको निर्माण पश्चात सोको दीगोपनको लागि सम्बन्धित उपभोक्ताले योजना बनाउनु पर्नेछ । जसमा लागि सम्बन्धित स्थानीय तहको सहमति लिई उपभोक्ता समितिले सेवा शुल्क लिन र सोको नियमित मर्मत सम्भार र सञ्चालनको व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

(२) एक करोड रुपैयाँभन्दा माथि लागत भएका आयोजनाको हकमा आयोजनाको लागत अनुमान तर्जुमा गर्दाकै समयमा मर्मत सम्भारका लागि रकम छुट्याउनु पर्नेछ ।

(३) आयोजना सञ्चालन गर्ने निकायले सम्पन्न भईसकेका आयोजनाहरूको नियमित रेखदेख र मर्मत संभार कार्य आफैले गर्नु पर्नेछ ।

(४) मर्मत सम्भार कोषको वार्षिक आम्दानीको दश प्रतिशत वा पच्चीस हजारमध्ये जुन कम हुन्छ त्यति रकम प्रशासनिक कार्यमा खर्च गर्न सकिनेछ । बाँकी रकम सम्बन्धित आयोजनाको मर्मत संभार र स्तरोन्नतिका लागि खर्च गर्नुपर्नेछ ।

(५) नियमित रूपमा मर्मत संभार नगर्ने आयोजनामा स्थानीय तहबाट थप लगानी हुने छैन ।

(६) योजनाको दीगोपनको लागि उपभोक्ताहरूले आफै विभिन्न स्रोत जुटाएर अक्षयकोष खडा गरी त्यसको वार्षिक आम्दानीलाई योजनाको मर्मत सम्भारको लागि खर्च सक्नेछन् ।

१६. अन्तरसम्बन्धित बिषयहरु

कुनै पनि योजना कार्यान्वयनका क्रममा तपसिलका अन्तरसम्बन्धित बिषयहरुलाई मध्यनजर गरी ति बिषयहरुलाई सम्बोधन गर्न उचित ध्यान दिनु पर्नेछ ।

क्र.स.	अन्तरसम्बन्धित बिषयहरु	सम्बोधन गर्ने उपाय
१	लैगिंक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	उभोक्ता समितिमा कम्तीमा ३३ प्रतिसत महिला सहित अन्य जाती तथा वर्गको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने
२	प्रयोगकर्ता मैत्री संरचना	कुनै पनि संरचना निर्माण गर्दा महिला, बालबालिका र अपांगता भएका व्यक्तिहरूको अवस्थालाई समेत मध्यनजर गरी उनिहरुलाई प्रयोग गर्न सहज वा मैत्रीपूर्ण हुने गरी निर्माण गर्ने ।
३	बातावरण मैत्री स्थानीय शासन	संरचनाहरु निर्माण गर्दा बातावरणलाई समेत ख्याल गर्नु पर्छ । हामीले निर्माण गरेका संरचनाका कारण हुन सक्ने बातावरणीय

		क्षतिलाई न्यूनिकरण गर्न ध्यान दिनु पर्छ ।
४	विपद व्यवस्थापन तथा जोखिम न्यूनिकरण	सम्भावित विपदको पूर्वानुमान गरी त्यसको तयारीको योजना बनाउनुका साथै संरचना निर्माण गर्दा स्थानीय तहले तोकेको मापदण्डलाई पालना गर्नु पर्छ ।

१७. अन्य

क) पुरस्कार: अनुकरणीय कार्य गर्ने उपभोक्ता समिति, प्राविधिक कर्मचारी र सम्बन्धित कर्मचारीलाई गाँउ कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम वार्षिक रूपमा पुरस्कार प्रदान गर्न सकिनेछ ।

ख) जनसहभागिता एवम् लागत सहभागिता : (१) कार्यक्रम वा आयोजना तर्जुमा, सञ्चालन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन लगायत आयोजनाका प्रत्येक चरणमा अत्याधिक मात्रामा सहभागिता जुटाउने प्रयत्न गर्नु स्थानीय तहको कर्तव्य हुनेछ ।

(२) सहभागिताको अंश निर्धारण गर्दा अति विपन्न परिवार र लक्षित समूहलाई विशेष सहुलियत दिन सकिने प्रावधान राख्न सकिनेछ । लागत सहभागिता व्यहोर्न नसकेको कारणबाट लक्षित समूहलाई आयोजनाको लाभबाट वञ्चित गराइने छैन ।

अनुसूचीहरु

अनुसूची १

(दफ्ता ७ (१) को ग सँग सम्बन्धित)

उपभोक्ता समितिसँग गरिने सम्झौता पत्र फाराम

चौरपाटी गाँउपालिका अन्तरगत ..... उपभोक्ता समिति मार्फत संचालन
गरिने ..... योजना निर्माणको लागि यस चौरपाटी गाँउपालिका (यस पछि पहिलो पक्ष भनिने छ) र ..... योजना उपभोक्ता समिति (यस पछि दोस्रो पक्ष भनिने छ) का बिच आज मिति ..... का दिन सो योजना संचालनको लागि द्विपक्षीय रूपमा तपसील अनुसारका बुँदाहरुमा आपसी समझदारी आदान-प्रदान गरी सम्झौता गरियो ।

१. योजनाको संक्षिप्त विवरण :

१. योजनाको संक्षिप्त विवरण :

- क) योजनाको
नाम:.....
- ख) किसिम : मर्मत/नयाँ निर्माण
- ग) योजना संचालन गरिने स्थान
- घ) योजनाबाट लाभान्वीतको संख्या

लाभान्वित विवरण	जम्मा घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या						कैफियत	
		१८ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरु		१८ वर्ष भन्दा माथीको जनसंख्या		जम्मा जनसंख्या			
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष		
ब्राह्मण									
क्षेत्री									
जनजाती									
दलित									

२. योजना लागत विवरण

क्र.स	विवरण	गाँउपालिका ले व्यहोर्ने	स्थानीय जनश्रमदान	कुनै अन्य निकायबाट व्यहोर्ने	जम्मा लागत	कैफियत
१	बाह्य सामाग्री खरिद					
२	स्थानीय सामाग्री संकलन					
३	दक्ष ज्यामी					
४	अदक्ष ज्यामी					
५	व्यवस्थापन खर्च					
६	सार्वजनिक परिक्षण खर्च					
जम्मा						

४. उद्देश्य प्राप्तिका सूचकहरु :

- क) .....
- ख) .....
- ग) .....
- घ) .....
- ड) .....

५. योजना निर्माणको अवधि :

यो योजनाको समग्र अवधी मिति ..... देखि ..... सम्म हुनेछ र योजना निर्माणलाई निम्नानुसारको चरणमा विभाजन गरी तपसिलको अवधीमा सम्पूर्ण कार्य सम्पन्न गरिने छ ।

क्र.स.	योजनाका चरणहरु	देखि	सम्म
१	उपभोक्ताहरुका बिच योजनाको सार्वजनिकीकरण तथा कार्य विभाजन		
२	योजना निर्माण आरम्भ		
३	योजनाको मध्यावधी समिक्षा		
४	योजना निर्माण कार्य सम्पन्न		
५	सार्वजनिक परिक्षण		
६	योजना फच्च्यौट		

(क) प्रारम्भ मिति: ..... (प्रारम्भ मिति सम्झौतामा हस्ताक्षर भएको मितिलाई मानिने ।)

(ख) सम्पन्न गरिने मिति : .....

६. रकम निकासा प्रकृया :

(क) खाता संचालन :

६. रकम निकासा प्रकृया :

(क) खाता संचालन :

१. योजना संचालनको कुल लागत रु ५०,०००। भन्दा माथी भएमा उपभोक्ता समितिले स्थानीय स्तरमा पायक पर्ने कुनै पनि बैकमा समितिका पदाधिकारीहरु मध्यबाट कम्तीमा २ जनाको दस्तखतबाट खाता संचालन हुनेगरी खाता खोल्नु पर्नेछ । यदि समितिको नाममा पहिले देखिनै कुनै बैकमा संचालन भईरहेको भएमा उपभोक्ता समितिको निर्णय बमोजिमा सोहि खाताबाट कारोबार गर्न सकिने छ ।

(ख) प्रथम किस्ता : योजना संचालनका लागि पेशकी रकमको आवश्यक भएमा उपभोक्ता समितिको निर्णय बमोजिम कुल योजना लागत कम्तीमा ४० प्रतिसत रकम पेशकी दिन सकिनेछ ।

(ग) अन्तिम किस्ता : सम्झौता बमोजिमको लागत इस्टिमेट अनुसारको काम सम्पन्न भइसकेपछि, सम्पन्न कामको वास्तविक नापजाँचको आधारमा सम्बन्धित प्राविधिक र अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण समितिको सिफासिमा अन्तिम किस्तो वाफतको रकम भुक्तानी गरिनेछ । अन्तिम किस्ता निकाशाको लागि उपभोक्ता समितिले सार्वजनिक परिक्षण अनिवार्य रूपमा गरेको हुनु पर्नेछ ।

(घ) योजनाको प्रकृति हेरी काम गर्ने शिलशिलामा प्रथम किस्ता पश्चात विचमा रकम आवश्यक भएका प्रथम किस्ता वाफतको पेशकी फर्च्यौट गरी एक पटकका लागि दोस्रो किस्ता रकम पनि उपलब्ध गराउन सकिने छ ।

७. वाह्य सामग्री खरिद प्रकृया :

प्रक्रियाहरु	रकमको सिमा	प्रक्रिया अवलम्बन कसरी गर्ने
क) सोभै खरिद गर्ने	१ लाख भन्दा कम	उपभोक्ता समितिले जिम्मेवारी प्रदान गरेको व्यक्तिद्वारा बजारबाट सोभै खरिद गर्न सकिने ।
ख) विभिन्न सप्लायर्स सँग दरभाउ बुझि सामान्य कोटेशनद्वारा	१ लाख देखि ५ लाख सम्म	✓ योजना निर्माण स्थलबाट पाईक पर्ने स्थानका भ्याटमा दर्ता भएका कुनै तीन वटा आपुर्तिकर्ताबाट खुला कोटेशन माग गर्ने ✓ प्राप्त कोटेशनलाई तुलनात्मक तालिकामा बिश्लेषण गर्ने ✓ सस्तो तथा गुणस्तरयुक्त सामग्री खरिदका लागि निर्णय गर्ने ।

		समितिको रोहबरमा खोली विश्लेषण गर्ने ✓ सस्तो तथा गुणस्तरयुक्त सामाग्री आपुर्ति गर्न सक्ने आपुर्तिकर्तासँग सामाग्री खरिदका लागि उपभोक्ता समितिले निर्णय गर्ने ✓ उपभोक्ता समितिको निर्णय अनुसार आपुर्ति गरिसक्नु पर्ने समायावधी, सामाग्री उपलब्ध गराउने स्थान र सामाग्रीको गरणस्तर उल्लेख गरी आपुर्तिकर्तासँग सामाग्री खरिदका लागि सम्झौता गर्ने ।
घ) टेन्डर प्रक्रियाद्वारा	२० देखि माथि	टेन्डर प्रक्रिया अवलम्बन गर्ने

८. योजनाको दिगोपना, मर्मत सम्भार कार्य :

सम्पन्न भएका योजनाहरूको दिगो व्यवस्थापन गर्न र भरपुर लामो समयसम्म सेवालाई निरन्तरता दिनका लागि उपभोक्ता समितिले मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।

९. उपभोक्तासमितिको विवरण :

क्र.सं.	पद	नाम थर	ठेगाना	महिला	पूरुष
१	अध्यक्ष				
२	उपाध्यक्ष				
३	सचिव				
४	कोषाध्यक्ष				
५	सदस्य				
६	सदस्य				

६	सदस्य				
८	सदस्य				
८	सदस्य				
९	सदस्य				
जम्मा					

१०. योजनाको अनुगमन

योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने पहिलो दायित्व समुदाय, उपभोक्ता समिति र अनुगमन तथा सहजीकरण समितिको हुनेछ । त्यस पछि गाँउपालिका/वडा कार्यालयको हुनेछ । सम्बन्धित उपभोक्ताहरूबाट गठन हुने अनुगमन तथा सहजीकरण समितिको भूमिका र जिम्मेवारी देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (१) उपभोक्ता समितिले आयोजनाहरू संचालन गर्दा तोकिए बमोजिमको गुणस्तर कायम गर्ने गराउने दायित्व र जिम्मेवारी सम्बन्धित प्राविधिक कर्मचारी, अन्य कर्मचारी, उपभोक्ता समिति र अनुगमन तथा सहजीकरण समितिको हुनेछ ।
- (२) कार्यक्रम वा आयोजनाको अन्तिम भुक्तानी एवम् फरफारक गर्नुपूर्व फरफारकका लागि सिफारिश गर्ने । यो समितिको सिफारिस बिना भुक्तानी हुन सक्ने छैन ।
- (३) आयोजना संचालनको क्रममा बाधा अवरोध आइपरेमा आवश्यक सहजीकरण गर्ने,
- (४) सम्पन्न कार्यक्रम वा आयोजनाको सार्वजनिक परिक्षण गर्ने तथा स्थानीय तहसँग गरेको सम्झौता र प्रचलित कानून बमोजिम कार्यक्रम तथा आयोजना संचालन भएको नपाइएमा सम्बन्धित उपभोक्ता समितिका सदस्यहरूलाई र अवश्यकता स्थानीय तहलाई सोको जानकारी गराउने ।
- (५) सम्बन्धित स्थानीय तहले कार्यक्रम वा आयोजना अनुगमन समितिको थप जिम्मेवारी र आचार संहिता निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

११. पहिलो पक्ष (गाँउपालिकाको) जिम्मेवारी:

- (१) उपभोक्ता समितिलाई सम्बन्धित स्थानीय तहले लागत अनुमान तयार गर्ने, प्राविधिक सल्लाह दिने, जाँचपास लगायत अन्य प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । योजनाको लागत अनुमान नेपाली भाषामा गर्नुपर्नेछ ।

पारदर्शिता, अनुगमनसम्बन्धी व्यवस्थाका बारेमा कार्यक्रम वा आयोजना सम्झौता हुनुपूर्व स्थानीय तहले तोकेको दिनमा एक वा सोभन्दा बढी उपभोक्ता समितिहरूका पदाधिकारीहरूलाई सामुहिक रूपमा अनुशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

- (३) उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गर्नु अगाडि स्थानीय तहको योजना शाखा वा योजना सम्बन्धी काम गर्ने कर्मचारीले प्रचलित कानून, कार्यविधि, निर्देशिका बमोजिम आवश्यक कागजात सहित उपभोक्ता समिति गठन भए नभएको बारे एकिन गरी आफ्नो स्पष्ट राय साथ सम्झौताका लागि निर्णय गर्ने अधिकारी समक्ष पेश गरी निर्णय भए बमोजिम गर्नुपर्नेछ ।
- (४) योजनाको सम्झौता पश्चात स्थानीय तहले उपभोक्ता समितिलाई योजनाको कार्य प्रारम्भ गर्न कार्यादेश प्रदान गर्नेछ ।
- (५) स्थानीय तहले आयोजना सञ्चालन एवम् कार्यान्वयनमा संलग्न उपभोक्ता समिति, सामुदायिक संस्था एवम् गैर सरकारी संघ संस्थाको अभिलेखीकरण गरी व्यवस्थित गर्नुपर्नेछ ।
- (६) योजनाको अनुगमन गरी आवश्यक निर्देशन दिने र योजना समापन पश्चात वास्तविक नापजाँच एवं प्रविधिकको सिफारिसमा सम्झौता बमोजिमको रकम उपलब्ध गराउने ।
- (७) स्थानीय तहबाट कार्यक्रम वा आयोजना स्वीकृत भएपछि उपभोक्ता समिति मार्फत सञ्चालन गरिने कार्यक्रम वा आयोजनाको हकमा बढीमा तीन महिना भित्र उपभोक्ता समिति गठन गरी सम्झौताका लागि सम्पर्क राख्न सम्बन्धित लाभग्राही समूहलाई जानकारी दिनुपर्नेछ । तोकिएको समयभित्र उपभोक्ता समिति गठन भई आउन नसकेमा सम्बन्धित स्थानीय तहले सहजीकरण गर्नेछ । उपभोक्ता समिति गठन हुन नसकेमा स्थानीय कार्यपालिकोको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

१२। दोस्रो पक्ष (उपभोक्ता समिति) को जिम्मेवारी

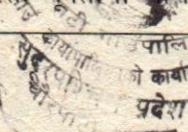
- (१) उपभोक्ता समितिले कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा उपभोक्ता समूहको निर्णयको आधारमा गर्ने,
- (२) आयोजनाको निर्माण कार्य सम्बन्धित स्थानीय तहको तर्फबाट तोकिएको प्राविधिकले तयार गरेको लागत अनुमान तथा प्राविधिक सल्लाहको अधीनमा रही गर्ने,
- (३) आयोजना कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय स्रोत, साधन र श्रम शक्तिको अधिकतम परिचालन गर्ने गरी गर्नुपर्दछ । आयोजनाको लागि आवश्यक सामाग्री खरिद गर्दा उपलब्ध भए सम्म नेपालमा उत्पादित सामाग्री खरिद गर्नु पर्नेछ ।
- (४) उपभोक्ता समितिले योजनाको कार्यान्वयनका क्रममा आईपरेका विभिन्न सवालहरूलाई समाधान गर्न योजनाको सम्झौता देखि योजना फरफारक सम्म बुदा नं. १३ बमोजिम अनिवार्य बैठक गर्नु पर्नेछ । यस बाहेक उपभोक्ता समितिले आवश्यक ठानेमा जुनसुकै बेलामा पनि बैठक बस्न सक्ने छ ।
- (५) आयोजना सञ्चालन, संरक्षण र मर्मत सम्भार गर्ने ।

- (६) आफूले जिम्मा लिएको काम निर्धारित समयमा सम्पन्न गर्न नसेकेमा सम्बन्धित आर्थिक वर्ष भित्र सो कार्य पुरा गर्ने सर्तमा समयमा सम्पन्न हुन नसकेको कारण खुलाई उपभोक्ता समुहको निर्णय सहित थप म्याद माग गर्ने,
- (७) कार्यक्रम कार्यान्वयन संग सम्बन्धित सम्पूर्ण खर्चहरूको बिल भरपाई सुरक्षित राख्ने र सम्बन्धित कामको प्रगति विवरण स्थानीय तहमा उपलब्ध गराउने,
- (८) योजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न भए पश्चात अनिवार्य सार्वजनिक परिक्षण गर्ने,
- (९) कामको फरफारक गराउनु अघि समीक्षाको लागि उपभोक्ता समितिको बैठक बोलाई बैठक बोलाई छलफल गराउने, यस्तो बैठकको उपस्थिति र निर्णयको प्रतिलिपि सम्बन्धित स्थानीय तहमा प्रस्तुत गर्ने आदि कार्य सम्पादन गर्नुपर्नेछ।

१३. उपभोक्ता समितिकोको बैठक कस्तीमा पनि निम्न चरणमा अनिवार्य र सो भन्दा बढि उपभोक्ता समितिको आवश्यकताका आधारमा बस्न सकिने छ।

बैठक संख्या	बैठक बस्नु पर्ने अवधी	छलफल गर्नु पर्ने विषयहरु
१	उपभोक्ता भेला	● उपभोक्ता समिति गठन ● अनुगमन तथा सहजीकरण समिति गठन ● .....
२	योजना सम्झौता पूर्व	● योजना सम्झौता सम्बन्धमा ● खाता संचालन सम्बन्धमा ● पेशकी माग सम्बन्धमा (पेशकी रकम आवश्यक भएमा मात्र) ● अन्य.....
३	योजना कार्यान्वयन पूर्व	● योजनाको सार्वजनिकीकरण बारे ● कार्य विभाजन (स्थानीय सामाग्री संकलन, बाह्य सामाग्री खरिद, दक्ष मिस्त्री, अदक्ष मिस्त्री.....)
४	योजना कार्यान्वयनको मध्य तिर	● हाल सम्मको कामको समिक्षा ● रनिङ्ग बिल फच्यौट र भूक्तानी माग गर्ने सम्बन्धमा (रनिङ्ग बिल भएमा मात्र) ● अन्य .....
५	योजनाको कार्य सम्पन्न भै सके पश्चात	● सार्वजनिक परिक्षण ● योजनाको दीगोपना (मर्मत, सम्भार ..... ● अन्तिम किस्त भूक्तानी माग गर्ने सम्बन्धमा

पाल
गो काला
प्रदेश
शासन

१४. सम्भौताको रद्द गर्न सकिने:

निम्न लिखित अवस्थामा यो सम्भौता रद्द गर्न सकिने छ ।

- क) उपभोक्ता समितिबाट योजना सुचारू रूपले संचालन गर्न नसकेमा ।

ख) सम्झौता गरेको योजना परिधि भन्दा बाहिर गई कार्यान्वयन गरेमा वा कामको अनुगमन गर्दा सन्तोषजनक नदेखिएमा ।

ग) योजनाको गुणस्तरियता कायम नभएमा ।

घ) निर्माण सामाग्रीको हरहिसाब पारदर्शी नभएमा ।

ङ) आर्थिक हिनामिना गरेको पाइएमा ।

उपरोक्त कारणले सम्झौता रद्द हुने अवस्थामा त्यसबाट भए मरेको क्षति सम्बन्धित उपभोक्ता समितिबाट असुलउपर गरिनेछ ।

उपरोक्त सर्त बमोजिम कार्य गर्न गराउन हामी निम्न पक्षहरु मन्जुर गर्दछौ ।

गाँउपालिकाको तर्फबाट

उपभोक्ता समितिको तर्फबाट

नाम :

नाम :

पदः

पदः

हस्ताक्षर :

हस्ताक्षर :

मिति :

भित्ति :

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ बमोजिम तयार गरिएको यो विधेयक चौरपाटी गाउँ कार्यपालिकाद्वारा पारित भएकोले यस गाउँपालिका कार्यपालिकाको निर्णय वा आदेश-र अधिकार पत्रको प्रमाणीकरण (कार्यविधि) सम्बन्धी नियमावली २०७४ को नियम ३(१) बमोजिम प्रमाणीकरण गर्दछु।

(हक बहादूर साँउद)

अध्यक्ष

